

*Je dobré mít moc, která se opírá o pušky.
Goebels (ministr nacistické propagandy)*

Nesmiřitelní spojenci

Už během války začaly západní mocnosti a SSSR soupeřit o vojenskou převahu nejen nad Německem, ale také navzájem mezi sebou. Po zhroucení německé fronty se Američani nebáli ani tak nepřátel, jako přátel. Jeden ze dvou německých atomových reaktorů v Hechingen ležel ve francouzské okupační zóně. Americký plukovník kontrarozvědky manhattanského projektu Boris Pash proto spěšně se svým komandem Alsos o 18 hodin dříve, než se tam objevily oddíly generála de Lattre (22. 4. 1945), „dobyli“ Hechingen. Druhá skupina Pashe obsadila téhož dne i druhý reaktor v Heigerlochu. Sovětský svaz chtěl Spojence také poškádlit a uzmul si na oplátku Jáchymov. Železná opona se zašklebila.

Alsos byla přísně tajná americká zpravodajská jednotka (zřízená na podzim roku 1943), jejímž cílem bylo shromažďovat informace o německém atomovém výzkumu na území Evropy, osvobozeném spojeneckými vojsky. Členové skupiny měli speciální výločky s bílým písmenem alfa přeškrtnutým červeným bleskem, takže byli nenápadní asi jako bratrstvo kočičí pracky. I krycí jméno bylo rafinované. Řecké háje či lesíky zvou místní „alsos“, čemuž odpovídá anglické „groves“. A velitel Projektu Manhattan, pod který jednotka spadala, nebyl nikdo jiný než generál Leslie M. Groves.

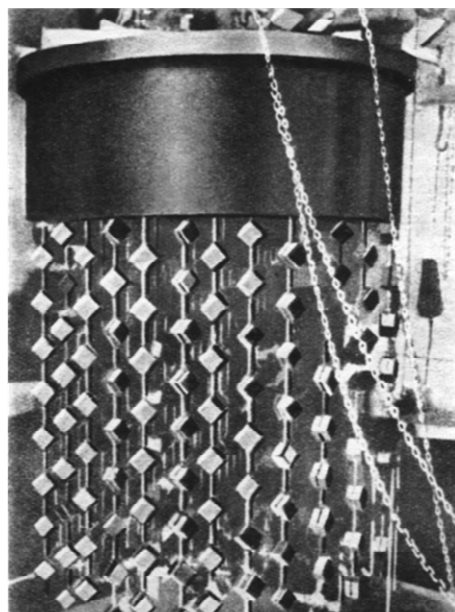
V srpnu 1944 obsadil Alsos pařížskou Collège de France, kde měl laboratoř Frédéric Joliot, v listopadu 1944 získala skupina Alsos z Fyzikálního ústavu lékařské fakulty ve Štrasburku korespondenci německého teoretického fyzika Friedricha von Weizsäckera a řadu spisů německého jaderného projektu. Konečně Alsos zajal i osm vědců z Ústavu císaře Viléma, mezi nimiž nechyběl Otto Hahn, Max von Laue a Friedrich von Weizsäcker.

Už po nástupu Hitlera (1933) byli Američani jediní, kteří pochopili, že přijmou-li uprchlíky, kteří sice nevlastní nic hmotného, ale přinášejí neoceňitelné vědění, nezatíží se břemenem, nýbrž naopak sami získají. Proto začali odborníky pro výrobu nových zbraní „dovážet“ i po válce. Především z bývalé Říše. Na jejich politické smýšlení se nikdo neptal. Zprvu, v údobí prvních honů na německé vědce, si nebrali rukavičky a sahali se i k drsným metodám. Sověti takovéto přízemní ambice neměli. Usmysleli si, že si rovnou podrobí celé státy.

Svět otřesený válečnou psychózou se zvolna probouzel do ovzduší nedůvěry a konspirace. Bodré dělení kořisti střídaly podezřívavé pohledy a kartografové nestíhali vyměřovat neposednou hranici. Formovaly se dva nevraživé tábory. Jedni dštili oheň a síru na imperialisty, druzí nemohli přijít na jméno komunistům. Ještě ale nebylo celé válce odzvoněno. Z obavy, aby Sověti nevstoupili do války s Japonskem, prezident Truman podepsal rozkaz

konference spojenců v Jaltě
(únor 1945)

v nedokončeném atomovém reaktoru
v Heigerlochu našla skupina Alsos kostky
uranu, zavěšené na olověném víku reak-
toru, ponořené do těžké vody

k atomovému útoku. Studená válka tak začala dříve, než ta skutečná skončila. Lidé Hirošimy se tedy nestali posledními oběťmi druhé světové války, ale prvními v mocenském boji USA proti SSSR.

Mír byl odložen na neurčito, válka se přenesla do laboratoří.

Bacil zbrojení nakazil svět.

symbol Projektu Manhattan